

ความเป็นมาการประชุมด้านแร่ธาตุของอาเซียน

จุดเริ่มต้น

ในคราวการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2538 มีมติให้มีการยกระดับการค้าและการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแร่ธาตุ เพื่อสนับสนุนการประกอบอุตสาหกรรมของประเทศสมาชิก โดยใช้นโยบายการผลักดันกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเขตการค้าเสรีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน โดยการกำหนดกฎ ระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ตลอดจนสร้างฐานข้อมูลด้านแร่ธาตุ เพื่อสนับสนุนแผนความร่วมมือทางด้านแร่ธาตุของภูมิภาคอาเซียน จึงเริ่มมีการจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุของอาเซียน ครั้งที่ 1 (The first ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals : 1st ASOMM) ระหว่างวันที่ 22-24 ตุลาคม 2539 ณ เกาะบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเทศที่เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านแร่ธาตุอาเซียน (ASEAN Minerals Cooperation) ในเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาด้านแร่ธาตุในประเทศสมาชิกอาเซียน

สถานการณ์ปัจจุบัน

การประชุมด้านแร่ธาตุอาเซียนในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

- 1. ระดับรัฐมนตรี** เป็นการประชุมรัฐมนตรีด้านแร่ธาตุอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting on Minerals : AMMin) โดยในปี 2562 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 7
- 2. ระดับปลัดกระทรวง** เป็นการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals : ASOMM) โดยในปี 2562 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 19
- 3. ระดับปลัดกระทรวง และ 3 ประเทศคู่เจรจา** เป็นการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุ ร่วมกับ 3 ประเทศคู่เจรจา ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals Plus Three (CHINA, JAPAN, Republic of Korea) Consultations) โดยในปี 2562 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 12
- 4. ระดับอธิบดี** เป็นการประชุมคณะทำงานด้านแร่ธาตุอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals (Working Groups)) โดยแบ่งการประชุมเป็น 4 คณะ ประกอบด้วย

(1) คณะทำงานด้านการค้าและการลงทุนด้านแร่ (Working Group on Trade and Investment in Minerals : WGTIM)

(2) คณะทำงานด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาด้านแร่ (Working Group on Capacity Building in Minerals : WGCBM)

(3) คณะทำงานด้านการพัฒนาด้านแร่อย่างยั่งยืน (Working Group on Sustainable Mineral Development : WGSMD)

(4) คณะทำงานด้านฐานข้อมูลด้านแร่ (Working Group on Mineral Information and Database : WGMID)

โดยในปี 2562 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ครั้งที่ 16 ซึ่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าว ระหว่างวันที่ 18-21 มีนาคม 2562 ณ จังหวัดเชียงใหม่

การประชุมรัฐมนตรีด้านแร่อาเซียน

จุดเริ่มต้น

ในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุของอาเซียน ครั้งที่ 6 (6th ASOMM) ระหว่างวันที่ 20-22 กรกฎาคม 2547 ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีแร่ธาตุของอาเซียน ครั้งที่ 1 (The First ASEAN Ministerial Meeting on Minerals : 1st AMMin) เพื่อขยายความร่วมมือด้านแร่ธาตุในภูมิภาคอาเซียน

โดยมีการจัดประชุม 1st AMMin ร่วมไปกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ธาตุของอาเซียน ครั้งที่ 7 (The Seventh ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals : 7th ASOMM) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-3 สิงหาคม 2548 ณ เมืองคูชิง รัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย และได้มีการประชุมลงนามในบันทึกความเข้าใจของรัฐมนตรีเกี่ยวกับความร่วมมือด้านแร่ธาตุของอาเซียน ในวันที่ 4 สิงหาคม 2548

การประชุม 1st AMMin ในครั้งนั้น ดร.ปานปรีดิ์ พัทธธานกร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงอุตสาหกรรม ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม โดยมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจของรัฐมนตรีเกี่ยวกับความร่วมมือด้านแร่ธาตุของอาเซียน (Ministerial Understanding on ASEAN Minerals Cooperation) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อที่จะพัฒนาภาคอุตสาหกรรมแร่ธาตุให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคอาเซียน ยกย่องการค้าและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมแร่ธาตุของอาเซียน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแร่ธาตุที่รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ธาตุแบบยั่งยืนและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการประชุมรัฐมนตรีฯ ในครั้งนั้นส่งผลให้เกิดมีการร่วมดำเนินการต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ

1. ร่วมกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทางด้านการค้าการลงทุนด้านแร่ธาตุ
2. การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านแร่ธาตุ
3. การจัดให้มีกฎระเบียบเอื้อและส่งเสริมให้เกิดการค้าและการลงทุนด้านแร่ธาตุ

4. มีโปรแกรมการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุนส่งเสริมการค้าและการลงทุนด้านแร่ธาตุทั้งภายในและภายนอกอาเซียน

5. ร่วมกันประสานงานกับประเทศพันธมิตรของอาเซียน องค์กรระดับนานาชาติและภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง เช่น ASEAN+3 ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศพันธมิตร 3 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อยกระดับความร่วมมือการค้าและการลงทุน ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เป็นต้น

6. ส่งเสริมกลยุทธ์การแก้ไขและฟื้นฟูเหมืองแร่

7. การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยเทคโนโลยี การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับประเทศพันธมิตรของอาเซียน และองค์กรระดับนานาชาติ

ดังนั้น ผลการประชุม 1st AMMin ดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการประชุม ASOMM+3 ครั้งที่ 1 ซึ่งได้จัดร่วมกับการประชุม ASOMM ครั้งที่ 8 ที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในปี พ.ศ. 2550 และมีการประชุมดังกล่าวควบคู่กับการประชุม ASOMM มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

องค์ประกอบของการประชุม ASOMM และ ASOMM+3

ปัจจุบันการประชุม ASOMM ซึ่งโดยหลักการจะเป็นการประชุมของภาครัฐ ประกอบด้วย สมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ และผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat : ASEC) ทั้งนี้ ในการประชุมอาจมีวาระการประชุมที่ภาคเอกชนได้รับเชิญเพื่อให้ข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และออกจากที่ประชุมก่อนที่ ASOMM จะปรึกษาหารือเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ ต่อไป โดยภาคเอกชนดังกล่าว ได้แก่

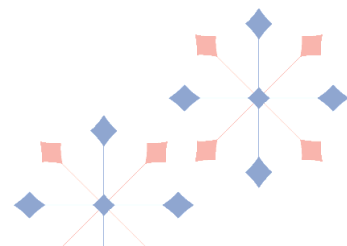
๑. สภาการเหมืองแร่แห่งอาเซียน (ASEAN Federation of Mining Associations : AFMA)

๒. คณะกรรมการประสานงานการดำเนินโครงการทางด้านธรณีวิทยาในตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Coordinating Committee for Geoscience Programmes in East and Southeast Asia : CCOP)

๓. องค์กรผู้แทนรัฐบาลนานาชาติ ด้านเหมืองแร่ แร่ธาตุ โลหะ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The Intergovernmental Forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development : IGF)

๔. สำนักงานสำรวจธรณีวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Geological Survey : USGS)

สำหรับการประชุม ASOMM+3 โดยหลักการเป็นการประชุมของภาครัฐ ประกอบด้วย สมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat : ASEC) และประเทศคู่เจรจา จำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี เท่านั้น

ประเทศสมาชิกอาเซียน

จำนวน 10 ประเทศ

บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)

มาเลเซีย (Malaysia)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)

ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Viet Nam)